

STUDIU PRIVIND ETICA ȘI CORUPȚIA ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Grigorescu Colin, Ilie Ioana

Profesor coordonator: Prof. univ. dr. Profiroiu Alina

Rezumat: *Lucrarea are în vedere investigarea și înțelegerea dinamicii eticii și corupției în administrația publică din România, examinând modul în care etica și corupția afectează funcționarea instituțiilor publice, cât și a serviciilor. În această lucrare sunt identificați factorii care duc la apariția corupției, precum și bunele practici menite să combată acest fenomen. Apariția corupției în sectorul public afectează eficiența și eficacitatea serviciilor, astfel dispare încrederea cetățenilor față de instituțiile publice. Promovarea eticii asigură evoluția și funcționarea corespunzătoare a sectorului public. Astfel, este important să se adopte măsuri care sprijină comportamentele etice și ajută la combaterea corupției. Scopul acestei cercetări este de a obține o perspectivă detaliată a factorilor care influențează dinamica eticii și a corupției în administrația publică, astfel încât să fie puse în lumină practici care să contribuie la îmbunătățirea transparenței și a guvernării responsabile în țară.*

Cuvinte-cheie: Administrație publică, etică, corupție, transparență, responsabilitate

Abstract: *This paper aims to investigate and understand the dynamics of ethics and corruption in public administration in Romania, examining how ethics and corruption affect the functioning of public institutions and services. The paper identifies the factors that lead to corruption as well as good practices to combat this phenomenon. The emergence of corruption in the public sector affects the efficiency and effectiveness of services, thus undermining citizens' trust in public institutions. Promoting ethics ensures the proper development and functioning of the public sector. It is therefore important to adopt measures that support ethical behavior and help to fight corruption. The aim of this research is to gain a detailed insight into the factors influencing the dynamics of ethics and corruption in public administration, so as to highlight practices that contribute to improving transparency and accountable governance in the country.*

Keywords: Public Administration, Ethics, Corruption, Transparency, Accountability

I. Introducere

Scopul acestei cercetări este de a investiga și de a înțelege dinamica eticii și corupției în administrația publică din România. Ne dorim să obținem o perspectivă detaliată asupra factorilor care influențează prezența corupției și promovarea integrității în cadrul instituțiilor administrative, pentru a contribui la îmbunătățirea transparenței și a guvernării responsabile în țară.

Înainte de a analiza problema, este crucial să definim cu atenție termenii cheie ai studiului, cum ar fi "etică", "corupție" și "administrație publică", bazându-ne pe literatura de specialitate. Această etapă ne va ajuta să conturăm un cadru conceptual solid și să înțelegem mai bine interacțiunile complexe între acești termeni în contextul specific al administrației publice din România.

II. Recenzia literaturii de specialitate

II.1. Administrația Publică

„Literatura de specialitate, atunci când tratează administrația publică, insistă asupra faptului că aceasta este o structură cu calități emergente proprii, iar teoriile clasice ale organizării și conducerii sunt incomplete pentru a putea dezvălui caracterul specific al acesteia. Concluzia ce pare a se evidenția este că între teoriile organizațiilor și teoriile specifice administrației publice pot apărea clivaje ce ar trebui minimizate.” (Hasdeu, 2006, p.1).

Teoriile contemporane despre conducere descriu administrația ca fiind modalitatea prin care liderii îi influențează pe cei pe care îi conduc, pentru a acționa în conformitate cu scopuri definite, care să reflecte atât valorile și motivațiile lor, cât și dorințele, necesitățile, aspirațiile și speranțele celor conduși.

Explorarea etimologică a termenului „administrație” dezvăluie două perspective definitorii pentru administrația publică. În primul rând, administrația este văzută, tradițional, ca un instrument al guvernanților pentru punerea în practică a politicilor lor. În al doilea rând, o perspectivă mai modernă consideră administrația ca fiind un aparat care furnizează servicii cetățenilor și funcționează în favoarea lor. Din punct de vedere funcțional, administrația publică implică organizarea executării legii și aplicarea acesteia pentru a satisface interesul general. Din punct de vedere structural, administrația publică este constituită dintr-un ansamblu de autorități publice care pun în aplicare legile sau oferă servicii publice, în conformitate cu limitele stabilite de lege.

II.2. Etica

„Etica sectorului public trebuie înțeleasă, însă, ca o activitate și nu ca un statut.” (Boghian, 2022, p.61). Etica în administrația publică reprezintă un element esențial pentru procesul de guvernare, asigurând evoluția și funcționarea corespunzătoare a instituțiilor și serviciilor publice. Etica arată ce ar trebui să facă omul pentru a promova bune intenții.

Există 4 tipuri de etici: normativă, descriptivă, explicativă și aplicată sau profesională. Fiecare dintre ele are în vedere aspecte diferite ale eticii.

Etica în sectorul public este o etică aplicată/ profesională și diferă de la o cultură la alta, cuprinzând în mod inevitabil valori specifice fiecărei culturi. Anumite practici pot fi văzute ca etice în anumite țări, în timp ce în alte țări pot reprezenta chiar opusul. Această diferență dintre țări poate fi generată de factori precum nivelul de dezvoltare economică sau nivelul de maturitate democratică al acelei țări (Boghian, 2022, p.64).

Caracteristicile eticii aplicate cuprind: coduri de etică, confidențialitate, respectarea confidențialității informațiilor, respectarea drepturilor individului, responsabilitatea socială, integritate profesională, reflectare etică și dezvoltare profesională continuă, respectarea legilor și reglementărilor.

Etica nu trebuie văzută ca un set de reguli ce trebuie bine respectate, ci ca idealurile caracteristice ce definesc activitatea administrației publice zi de zi. Pentru ca o societate să fie într-adevar democratică trebuie să asigure integritatea politicianilor și a funcționarilor publici,

deoarece ei reprezintă statul către cetățeni. Absența eticii în administrație se observă foarte ușor și este criticată sever de fiecare cetățean care se confruntă cu aceasta. Absența eticii este mai evidentă decât prezența ei și este mult mai mediatizată, astfel aceasta influențează modul în care cetățenii percep statul.

„Managementul eticii și conduitei devine o responsabilitate a fiecărei organizații publice și nu se referă doar la monitorizarea și controlul comportamentului, ci și la promovarea integrității și a bunei conduite. În oricare situație, aceasta presupune pentru manageri ajungerea la un consens privind ce anume reprezintă un comportament corect, precum și ghidarea funcționarilor publici în privința modului în care ar trebui să acționeze, să ia decizii și să-și folosească puterea de decizie în activitatea de zi cu zi. Constatăm astfel că, deși nu se ignoră problema corupției și alte forme de activitate ilegală, în Statutul funcționarilor publici se sesizează intenția de a se ajunge la un echilibru între modalitățile de încurajare a bunei conduite și strategiile de control al comportamentului funcționarilor.”(Boghian,2022, p.64)

II.3. Corupția

„Încă din perioade îndepărtate, corupția era înțeleasă ca fiind fapta funcționarului de stat care, pentru bani în special ori alte foloase necuvenite, promovează diverse interese particulare, prin îndeplinirea necorespunzătoare sau evitarea exercitării atribuțiilor corelative funcției sale, contribuind prin aceasta la diminuarea încrederii populației în obiectivitatea și autoritatea instituției pe care o reprezintă.”(Lupulescu, 2006, p.1).

Corupția reprezintă satisfacerea unor interese personale sau de grup prin folosirea abuzivă a puterii publice. Acest fenomen se remarcă în toate țările, fiind determinat de anumiți factori, precum: factori politici, factori normativ-legislativi, factori organizaționali, factori cu privire la cadre, factori economici, factori morali-psihiologici (Creangă, 2021, p.61).

Factorii principali care contribuie la apariția corupției în administrația publică sunt: lipsa transparenței, normele neetice, cultura organizațională, sistemul juridic și de aplicare a legii deficitar, educația.

Corupția are 4 caracteristici majore: abuzul de putere, avantajele rezultate atât pentru participanții activi, cât și pentru cei pasivi, efectele indezirabile asupra terților și secretul tranzacției (Bliorț, 2016, p.112). O scurtă explicație pentru fiecare dintre aceste caracteristici ale corupției este următoarea:

1. Abuzul de putere reprezintă folosirea neadecvată a competenței de către cei aflați în poziție de putere într-un context politic, social sau profesional. În urma abuzului de putere se obțin beneficii personale, determinând, prin manipulare și controlare, sentimentul de nedreptate.
2. Avantajele rezultate atât pentru participanții activi, cât și pentru cei pasivi sunt generate de modul în care corupția oferă beneficii pentru persoanele implicate. Participanții activi sunt cei care inițiază actul de corupție. De obicei, avantajele acestora sunt imediate, prin câștiguri financiare. Participanții pasivi nu sunt implicați în mod direct în procesul de corupție, aceștia devenind ținte ale corupției datorită familiei sau relațiilor de prietenie cu cei care sunt implicați în mod direct în proces. Avantajele acestora sunt economice, sociale sau politice.
3. Efectele indezirabile asupra terților îi afectează pe cei neimplicați, aceștia fiind deserviți de rezultatele corupției și impactul ei.

4. Secretul tranzacției presupune păstrarea confidențialității de către persoanele implicate. Acesta se remarcă prin mușamalizarea sumelor de bani, favorurilor acordate sau serviciilor de care persoanele în cauză au beneficiat.

Corupția nu este generalizată, dar poate apărea adesea în țările care se află în proces de dezvoltare, factorii implicați apelând la anumite practici care sunt desemnate corupției pentru a ajunge mai repede la un rezultat dorit, fără să depună prea multe eforturi.

Există diferite forme de corupție, precum: corupția minoră și marea corupție. Aceste forme de corupție sunt determinate de gradul de implicare al factorilor, sumele și avantajele implicate, inclusiv consecințele generate de aceasta.

Corupția minoră este asemănătoare unei practici de defensivă și este des întâlnită în societățile sărace. Cercetările pe baza acestei teme arată că cetățenii nu ar apela la acest tip de corupție dacă condițiile în care își desfășoară activitățile zi de zi ar fi mai bune, dar astfel corupția minoră este văzută ca o salvare, un mod de supraviețuire. „Corupția minoră se manifestă prin plăți mici menite să determine o persoană cu capacitate de decizie să aibă grijă ca procesul respectiv să se desfășoare într-o perioadă rezonabilă de timp. Are ca punct de pornire faptul că, în absența acestor plăți, nu ar fi nicio evoluție sau procesul ar fi întârziat peste limita suportabilității.” (Bliorț, 2016, p.112). Această formă de corupție are rezultat imediat mai ales în cererile de la nivel administrativ. Cu toate că această formă de corupție este adesea ignorată, ea poate genera un impact semnificativ administrației publice, prin: diminuarea încrederii în instituțiile publice, diminuarea resurselor financiare și favorizarea inegalităților sociale.

Marea corupție afectează structurile guvernamentale, implicând acte de corupție la nivel înalt. Aceasta reprezintă un pericol pentru societate, democrația și justiția fiind lezate prin nerespectarea principiilor democratice care asigură guvernarea justă, transparentă în cadrul unei societăți.

III. Bune practici la nivel european

Administrația publică stă la baza performanței economice a unei țări, precum și la nivelul de bunăstare al tuturor cetățenilor. Astfel, Comisia Europeană este interesată să combată corupția la nivel european și să crească nivelul calității administrației publice, prin acordarea de sprijin statelor membre UE pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor cu privire la combaterea corupției și fraudei.

III.1. Grecia

Comisia Europeană a susținut programul de formare anticorupție în Grecia, țară unde Indicele de Percepție al Corupției avea scorul de 50 în 2020. Sprijinul oferit Greciei s-a concretizat în 12 sesiuni de formare. La aceste sesiuni au participat 557 de funcționari greci care au fost specializați în diverse domenii, precum: declarațiile de avere ca metodă eficientă de identificare a fraudei și corupției, analiza datelor sau tehnici de prevenire a corupției.

III.2. Danemarca

Sistemul danez poate fi asemănat cu tipul ideal de birocrație Weberian, unde funcționarii publici provin din minister, iar funcția publică reprezintă o birocrație valoroasă. Cu toate că majoritatea funcționarilor provin din minister, aceștia sunt neutri din punct de vedere politic.

Danemarca este constant clasată printre țările europene cu cel mai scăzut nivel de corupție. Eurobarometru a relizat un sondaj în 2013 privind corupția, iar rezultatele arată că „numai 20% dintre danezi considerau că acest fenomen este larg răspândit în țara lor (media UE: 76%) și numai 3% dintre respondenții danezi se simțeau afectați personal de corupție în viața de zi cu zi (media UE: 26%)” (Manole, 2017, p.469). Guvernul danez pune accent pe transparență și pe accesul la informații publice, spre exemplu, cetățenii putând să aibă oricând acces la declarațiile de avere ale oficialilor guvernamentali. De asemenea, cu privire la administrația publică sunt făcute publice orice informații, decizii și cheltuieli pentru a se asigura transparența față de cetățeni. Danemarca dispune de un sistem legislativ bine pus la punct, dezvoltat, fiind formate numeroase instrumente administrative ce au rol în prevenirea corupției, precum strategii anticorupție sectoriale sau coduri etice și de conduită. Aceste coduri stabilesc standardele de integritate și comportamentul adecvat în exercitarea funcțiilor publice. În Danemarca, administrația publică pune la dispoziție cetățenilor canale sigure de raportare a formelor de corupție pe care aceștia le observă.

Indicele de Percepție a Corupției din 2020 în Danemarca avea scorul de 88 de puncte din totalul de 100, demonstrând angajamentul pe care Danemarca îl are în lupta împotriva corupției.

III.3. Portugalia

În Portugalia, legea 2/2004 îi determină pe „funcționarii publici de rang înalt să se asigure că puterea structurilor publice de care sunt responsabili va fi dezvoltată într-o manieră care să permită promovarea prosperității publice” (OCDE, 2007, p.46). Acțiunile funcționarilor publici trebuie să fie în conformitate cu principiile etice. Activitatea desfășurată de aceștia trebuie efectuată în interesul public, funcționarii trebuie să respecte principiile și valorile fundamentale constituționale precum: imparțialitate, transparență și neutralitate.

Legea 65/93 asigură faptul că fiecare cetățean are dreptul să cunoască toate informațiile relevante cu privire la deciziile adoptate de către administrația publică, fiecare individ având acces la informațiile publice. Funcționarilor publici nu le este permis să facă discriminări între cetățeni, fie discriminări pozitive sau negative, deoarece toți cetățenii trebuie considerați egali în fața legii. De asemenea, le este interzisă urmărirea de scopuri de natură personală, interesul publicului fiind mai presus decât interesul unui individ sau grup.

Guvernul portughez a implementat diverse mecanisme pentru monitorizarea și evaluarea periodică a administrației publice, precum: auditori, inspecții, raportarea abuzurilor și neregulilor, raportarea progresului și a rezultatelor, instituții independente de control – spre exemplu, Tribunalul de Conturi, care asigură respectarea legilor prin monitorizarea cheltuielilor și administrarea fondurilor publice.

În Portugalia, Indicele de Percepție a Corupției este de 61 de puncte, Portugalia fiind clasată ca o țară destul de solidă în comparație cu alte țări europene.

IV. Administrația Publică în România

Procesul de formare a administrației românești a fost îndelungat, întinzându-se pe parcursul mai multor sute de ani, într-o istorie tumultuoasă, influențată de poziția geografică a României la confluența a trei mari puteri: Imperiul Otoman, Rusia și Imperiul Austro-Ungar. De-a lungul existenței sale, administrația și structurile statului au fost modelate de influențele exercitate de cele trei mari puteri în diverse momente istorice. (Dincă, 2012, p.8)

Administrația publică din România a fost martora unor transformări profunde și complexe în urma prăbușirii regimului comunist în anii 1989. De la un sistem rigid și centralizat, aceasta a evoluat către unul democratic și descentralizat. Această schimbare a adus cu sine numeroase provocări și oportunități, inclusiv în domeniul eticii și al corupției în administrația publică.

În decembrie 1989, Consiliul Frontului Salvării Naționale a emis Decretul-lege nr. 2/1989, prin care a dizolvat structurile de putere ale statului socialist, abrogând implicit articolele din Constituția din august 1965 care le reglementau și declarându-se organul suprem al puterii de stat. Ulterior, Consiliul Provizoriu de Uniune Națională a adoptat Decretul-lege nr. 92/1990 pentru organizarea alegerilor parlamentare și prezidențiale, reluând astfel tradiția democratică întreruptă de aproximativ 50 de ani. Decretul-lege fixa atribuțiile șefului statului, deși nu era o constituție formală, având totuși caracter cvasiconstituțional datorită adoptării sale de către organul legiuitor și reglementării instituțiilor cu valoare constituțională.

„În anul 2003, ca urmare a progreselor înregistrate de societate, a avut loc o reformă constituțională prin revizuirea Constituției, în acord cu transformările socioeconomice și culturale ale României.” (Dincă, 2012, p21.)

Indiferent de locul ocupat între „administrație publică” și „management”, toate țările își mențin importanța economiei, eficienței și eficacității. Este evident că acordă o prioritate crescândă și dimensiunii eticii.

În ceea ce privește bunele practici în administrația publică din România, în ultimii ani s-au dezvoltat și implementat diverse strategii și mecanisme anticorupție, cu scopul de a îmbunătăți transparența, responsabilitatea și integritatea în cadrul instituțiilor guvernamentale. Printre aceste strategii se numără promovarea accesului la informații, dezvoltarea și implementarea de coduri de conduită pentru funcționarii publici, creșterea capacității instituționale pentru prevenirea și combaterea corupției, precum și promovarea colaborării cu societatea civilă și sectorul privat în eforturile de combatere a corupției.

Cadrul strategic național în domeniul eticii în administrația publică are ca obiectiv propunerea și implementarea unor standarde de etică și integritate în România. În acest sens, Strategia Națională Anticorupție 2016-2020 include un obiectiv general care vizează creșterea gradului de cunoaștere și înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și beneficiarii serviciilor publice.

„În scopul obținerii de date despre cum este perceput climatul și conduita etică în entitățile publice din România, au fost derulate două sondaje de opinie, unul la nivelul populației, beneficiari ai serviciilor publice, iar cel de-al doilea în rândul personalului din administrația publică, atât centrală, cât și locală. Rezultatele sondajelor, ambele efectuate pe un eșantion

reprezentativ la nivel național, au fost discutate în două studii.” (Giorgi și Epure, 2019, pp.569-572)

Un studiu despre așteptările cetățenilor în privința eticii în administrația publică din România a fost realizat în octombrie 2018 prin aplicarea unui chestionar folosind metoda CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing). Datele au fost colectate de operatori specializați în domeniul telecomunicațiilor. Eșantionul a inclus 1.203 de persoane, acoperind diverse regiuni și județe, atât rurale cât și urbane. Principalele aspecte cercetate au inclus evaluarea nivelului de încredere al populației în administrația publică, identificarea comportamentelor considerate acceptabile și inacceptabile, modalitățile instituționale de gestionare a situațiilor etice și așteptările cetățenilor referitoare la relațiile cu funcționarii publici. De asemenea, studiul a vizat identificarea necesităților de dezvoltare în domeniul eticii aplicate în administrația publică, din perspectiva cetățenilor.

Alt studiu despre percepția personalului din administrația publică referitoare la conduita etică a fost realizat în noiembrie 2018 folosind o metodologie cantitativă. Au fost colectate 818 chestionare din 528 de entități publice din întreaga țară, inclusiv zone urbane și rurale. Eșantionul rezultat a fost reprezentativ pentru diferitele categorii de personal din autoritățile și instituțiile publice, incluzând personal cu rol de management (demnitari, aleși locali, înalți funcționari publici), consilieri de etică și funcționari publici de execuție. Rezultatele acestui studiu sunt utilizate pentru elaborarea unei analize a nevoilor de dezvoltare în definirea, facilitarea aplicării și monitorizarea conformității cu normele de conduită, precum și în acțiunile de comunicare privind etica dezvoltate în cadrul proiectului.

Rezultatele preliminare ale celor două studii furnizează următoarele concluzii:

- Majoritatea cetățenilor (mai mult de 50%) apreciază eficiența administrației publice, însă principalele probleme identificate sunt corupția, birocrăția și nivelul scăzut al competențelor funcționarilor publici.
- Imaginile negative despre funcționarii publici sunt semnalate de aproape jumătate din populație (44%), generând deficit de încredere și potențiale conflicte în interacțiunile directe.
- Codurile de conduită sunt considerate mijloace importante pentru îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor publice de către aproximativ două treimi dintre respondenți (68%).
- Necesitățile de dezvoltare în sfera eticii aplicate în administrația publică, incluzând standarde clare și coduri de conduită, sunt identificate de aproximativ 70% dintre respondenți.

Absența eticii în administrație este mai evidentă decât prezența ei, asemenea absenței mesajului în comunicare. Când există confuzie etică și cetățenii o observă, este de așteptat ca disputele despre etică să provoace discuții politice. Etica este crucială pentru a asigura un teren sigur pentru dezbaterile democratice despre politica publică. (Boghian, 2022, p.62)

În România, Ordonanța de Urgență 57/2019, cunoscută și sub numele de Codul Administrativ (Partea a IV – Statutul funcționarilor publici), vizează îmbunătățirea calității serviciului public și promovarea unei administrații eficiente în slujba interesului public. De asemenea, are ca obiectiv reducerea birocrăției și combaterea corupției în administrația publică.

Chiar dacă uneori pare că standardele scad în țările Uniunii Europene, oamenii încă păstrează încrederea că lucrurile se desfășoară în mod etic. În această perspectivă, infracțiunile sunt văzute ca excepții care subliniază importanța respectării normelor corecte de conduită. Este reconfortant să observăm că majoritatea oamenilor continuă să creadă în integritate și moralitate în societatea noastră, însă oamenii din conducere nu trebuie să abuzeze de această credință.

Cât despre corupție, aceasta în România este considerată un fenomen generalizat, prezent în toate nivelurile și structurile societății românești. Această cultură a corupției are o istorie îndelungată în societatea românească și, deși este în mare parte condamnată, uneori este utilizată ca strategie pentru rezolvarea problemelor sau ca mijloc de avansare profesională sau financiară.

În domeniul corupției se încadrează o varietate de infracțiuni și abateri, dar și diverse realități sociale. Corupția modernă este adesea asociată, în primul rând, cu fenomenul mituirii. Mita poate fi inițiată de ambele părți implicate, de obicei de către cea care dorește să obțină beneficii, însă și partea coruptă poate iniția tranzacția pentru a primi mită, prin intermediul șantajului.

O altă modalitate de obținere a beneficiilor este prin intermediari. Aici intervine o a treia parte, care poate juca două roluri distincte, ceea ce face diferența subtilă între o acțiune legală și una ilegală. Conflictul de interese este un alt aspect asociat cu fenomenul corupției, apărând atunci când o persoană se angajează în tranzacții sau ocupă o funcție incompatibilă cu rolul și obligațiile sale, în special cele publice. În legislația românească, incompatibilitatea este o formă a conflictului de interese, referindu-se la deținerea simultană a două funcții publice. În acest context, conflictul de interese apare atunci când un reprezentant al statului se găsește într-o situație în care trebuie să ia o decizie care ar putea afecta imparțialitatea sa.

Conflictul de interese poate fi potențial, actual sau consumat, însă este o situație temporară. Un exemplu oferit de Agenția Națională de Integritate este acela al arhitectului șef al orașului, al cărui frate este directorul unei companii de construcții. În această situație, conflictul de interese este doar potențial. (Gușă, 2021, p.46-67)

În cadrul eforturilor de a înțelege și aborda fenomenul corupției în administrația publică din România, un aspect esențial îl reprezintă politica și practicile instituțiilor guvernamentale în ceea ce privește prevenirea și combaterea acestui fenomen. Un exemplu în acest sens îl constituie Ministerul Internelor și Reformei Administrative (M.I.R.A.).

În cadrul M.I.R.A., există patru categorii principale de cauze ale corupției:

1. Recrutarea, pregătirea și promovarea personalului:

- pregătirea deficitară în ceea ce privește cunoașterea și aplicarea legilor referitoare la infracțiunile de corupție și normelor etice profesionale;
- nivelul scăzut al educației profesionale și civice, împreună cu necunoașterea obligațiilor de conduită și etică profesională;
- lipsa rezistenței sau rezistența redusă la tentațiile oferite în schimbul îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.

2. Resursele alocate structurilor și angajaților:

- sistemul de salarizare și promovare neatractiv în sectorul public;
- incapacitatea de a rezolva problemele legate de locuințe pentru angajați;
- lipsa dotărilor operaționale și tehnice în unele structuri M.I.R.A.
- absența echipamentelor necesare la nivelul structurilor M.I.R.A.

3. Responsabilizarea personalului și organizarea activităților:

- neputința sistemului de a oferi servicii online la ghișee, conducând la așteptări lungi, comparativ cu alte țări;
- incapacitatea instituțională de a reduce birocrăția și de a demonstra reformele în administrația publică;
- dificultățile în aplicarea prevederilor legale din cauza numărului mare și a ambiguităților;
- subiectivitatea în interpretarea actelor normative de către funcționari;
- proceduri interne ineficiente și responsabilități neclare;
- evaluarea activităților care nu corespunde cu realitatea;
- implicarea managerială scăzută și lipsa cunoașterii problemelor personale ale subordonaților;
- întârzierea în luarea măsurilor legale împotriva încălcării regulilor;
- formalism și întârziere în aplicarea sancțiunilor;
- absența sau ineficiența controlului asupra activităților funcționarilor;
- tendința de a acoperi abateri din diverse motive;
- imposibilitatea controlului asupra achizițiilor legale;
- lipsa unei proceduri clare de aplicare a Legii nr. 571/2004, privind protecția funcționarilor care semnalează încălcări ale legii.

4. Cultura organizațională și obișnuințele cetățenilor:

- angajații solicită avantaje în schimbul serviciilor prestate;
- cei nou angajați aleg unele metode pentru a-și rotunji veniturile;
- intervenția colegilor pentru rezolvarea cererilor personale, uneori la limita legalității;
- solicitările cadrelor de conducere către subordonați, uneori la limita legalității;
- lipsa unei educații pentru a refuza ordinele ilegale sau a sesiza activitățile ilegale;
- tendința de a acoperi colegii pentru activități ilegale;
- percepția că funcționarii trebuie răsplătiți pentru serviciile oferite;
- tentative de corupție din partea unor grupuri de interese pentru obținerea unor tratamente privilegiate.

Abordarea acestor cauze este crucială pentru combaterea corupției și promovarea unei culturi organizaționale etice și responsabile.

V. Concluzii

În concluzie, scopul acestei lucrări de cercetare a fost de a investiga și de a înțelege dinamica eticii și corupției în administrația publică, fiind analizat impactul acestora asupra instituțiilor și serviciilor publice. În urma cercetării, s-au identificat diverși factori care contribuie la apariția corupției în sectorul public, precum: lipsa transparenței, sistemul juridic și de aplicare a legii deficitar, cultura organizațională cu norme neetice. De asemenea, s-a pus în lumină importanța eticii în administrația publică, aceasta asigurând evoluția și funcționarea coresunzătoare a instituțiilor și serviciilor publice.

Corupția și lipsa comportamentelor etice nu afectează doar eficiența și eficacitatea serviciilor, acestea afectând în mod negativ și percepția cetățenilor cu privire la instituțiile publice, încrederea acestora în sectorul public scăzând considerabil. Prin urmare, este esențial să fie adoptate măsuri care să combată corupția și să promoveze etica. Aceste măsuri pot fi reprezentate de îmbunătățirea transparenței, programe de formare profesională destinate funcționarilor publici, consolidarea guvernantei.

Bibliografie

1. Bliort, D. (2016). Riscurile corupției în administrația publică; în *Teoria și practica administrării publice* (pp. 112-113).
2. Boghian, V. (2022). Etica, condiție indispensabilă în administrația publică; în *Teoria și practica administrării publice* (pp. 61-65).
3. CE: Comisia Europeană (2018), 'Programul de formare anticorupție în Grecia', [online] la adresa https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/public-administration-and-governance/anti-corruption-training-greece_en?prefLang=ro&etrans=ro, accesat la data 01.04.2024
4. Ciobanu, T. (2012). Etica publică locală – modalitate de modernizare a administrației publice locale; în *Teoria și practica administrării publice* (pp. 158-161).
5. Creanga, L. (2021). Cauzele și condițiile corupției. *Legea și Viața*, 353(5-6), 59-65.
6. Giorgi, L. D., & Epure, D. (2019). Proiectul Etica-eficiență, transparență și interes pentru conduita din administrația publică din România; în *Teoria și practica administrării publice* (pp. 566-573).
7. Gușă, A. (2022). *Corupție, cultură și caracter endemic în România: forme de manifestare a corupției în raport cu evoluția cultural-istorică românească și problematica endemicității*. Editura Universității din București-Bucharest University Press.
8. Manda, C. C. (2021). Digitalizarea administratiei publice din Romania – între nevoile și aspirațiile unei societăți moderne a secolului XXI; în *Smart Cities International Conference (SCIC) Proceedings* (Vol. 9, pp. 41-61).
9. Manole, D. (2017). Succesul politicilor guvernamentale anticorupție în Danemarca; în *Teoria și practica administrării publice* (pp. 468-471).
10. Mogâldea, I. I. (2013). *Corupția în România*. Editura Mica Valahie.
11. OCDE: Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (2007) *Consilieri politici și funcționari publici în țările europene*, nr. 38, pp. 43-50.